

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 139. Quid notandum sit circa dispensationem pro labore in die festo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

- » nuptiis, &c. si aliter fieri non potest, ut satisfaciant.
 » 13. Agricola ad cavendum damnum ruri laborantes; ut si ob pluviam imminentem segetes vel fœnum congregent. *Bonac. num. 13. Fill. num. 211.*
 » 14. Denique excusantur etiam mercatores, qui clausis tabernis quædam vendunt; cum præsupponere possint, emptoribus ea tunc esse necessaria, nec aliàs commodè emere posse. De supra dictis *vid. Suar. Fill. Laym. Bonac. ll. cc.*
 » *Sexta.* Utilitas non simpliciter necessaria, sed ad communem lætitiã, vel splendorem. Sic enim licet in adventu vel ortu Principis laborare, ut perficiantur theatra, ignes, vestes, &c. quanquam monet rectè *Suar. præstare in hoc casu petere veniam à Pastoribus. Vid. Bonac.*
 » *Septima.* Excusat item, saltem à gravi peccato, parvitas operis, seu temporis. Unde grave non videtur unã horã laborare, ut habet *Suar. l. 2. de Festis c. 32.* maximè, ut notat *Laym. c. 4. n. 1.* si labor non sit nimis servilis, & fatigans corpus. Imò durum videtur mortalis damnare, si quis duas aut tres horas impendat. *Vid. Fill. num. 209.*
 » In forensibus autem & judicialibus materia quantitatẽ non ex quantitate temporis, sed ex qualitate operis desumendam, monet *Escob. E. 5. c. 3. n. 14. ex Palao Tract. 9. D. 2. P. 1. n. 4.* Sic grave peccatum esse asserit venditionem rei magni momenti, cum magna solennitate, licet brevi tempore fiat. Quod intelligitur (secundùm supradicta) nisi consuetudo, vel necessitas excuset.

A D D E N D A.

- § 84 Q. 139. *Quid notandum sit circa dispensationem pro labore in die festo.* R. Hæc pauca, in Festis Jure communi inductis, si causa adsit, validè

validè dispensat Episcopus & ejus Vicarius pro omnibus Diœcesanis, Parochus pro Parochianis, Superior pro subditis, non tamen pro famulis sæcularibus; Papa pro omnibus, etiam finè causâ, sic tamen dispensans peccare potest: Deinde qui potest dispensare potestate ordinariâ, potest suas vices alteri delegare, dicendo, si ille approbaverit causam, dispenset: Si autem ipsemet habeat potestatem delegatam, non potest subdelegare, attamen dicere potest, dispenso, si ille causam approbaverit: Denique si causa moraliter certa excuset, non est opus dispensatione Superioris, nisi fortè ratione scandali, quod oriretur, si publicè laboraretur, *Tamb. L. 4. c. 3. §. 2. à n. 31. Vide Leurenium P. 1. Quæst. 437. num. 2.*

Q. 140. *Quid circa consuetudinem.* R. Hoc unum, 585 quod per consuetudinem videatur nunc licitum molere, non tamen advehere frumenta vel farinam avehere: non ubique tamen est talis consuetudo. *Escob. & Stoꝝ* per consuetudinem excusant etiam eos, qui tempore messis die festo sub vesperum acuunt falcem, vel præparant materiam pro labore sequentis diei necessariam.

Q. 141. *Quomodo pietas excuset.* R. Propter hanc 586 licitum est die festo fodere sepulchrum pro mortuo illo die sepeliendo, *Illsung T. 5. num. 167*; item veniale tantùm esset erigere sepulchrum Christi, præsepe vel moles artificiosas ad excipiendam Eucharistiam, licet die præcedenti fieri potuisset; item collocare scenam in Ecclesiis ad repræsentationem sacram, *Tambur. num. 3. Illsung supra.* Dubitatur autem, an excuset voluntas vitandi orii; negant *Suar. Comit. & alii*, quia opus, quod ex se est servile, manet tale, quamvis fiat pio fine: è contrâ à mortali excusant *Sa, Silv.* aliique
cum